

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

18. lipnja 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Slobodno pružanje usluga – Direktiva 96/71/EZ – Članak 1. stavak 3. točke (a) i (c) – Upućivanje radnika – Ustupanje radne snage – Akt o pristupanju iz 2003. – Poglavlje 1. stavci 2. i 13. Priloga X. – Prijelazne mjere – Pristup mađarskih državljana tržištu rada država koje su već bile države članice Europske unije na dan pristupa Republike Mađarske – Zahtijevanje radne dozvole za ustupanje radne snage – Sektori koji nisu osjetljivi“

U predmetu C-586/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Pesti központi kerületi bíróság (Mađarska), odlukom od 22. listopada 2013., koju je Sud zaprimio 20. studenoga 2013., u postupku

Martin Meat kft

protiv

Géza Simonfay,

Ulrich Salburg,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, K. Jürimäe (izvjestiteljica), J. Malenovský, M. Safjan i A. Prechal, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: I. Illéssy, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 9. listopada 2014.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Martin Meat kft, R. Zuberecz, *ügyvéd*,
- za Géza Simonfaya i Ulricha Salburga, V. Nagy, *ügyvéd*,
- za mađarsku vladu, Z. Fehér i A. M. Pálffy, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze i J. Möller, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: mađarski

— za austrijsku vladu, G. Hesse, u svojstvu agenta,
— za poljsku vladu, B. Majczyna i D. Lutostańska, u svojstvu agenata,
— za Europsku komisiju, J. Enegren i A. Sipos, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 15. siječnja 2015.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje poglavlja 1., stavaka 2. i 13. Priloga X. Aktu o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji i na prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija (SL 2003, L 236, str. 33., u daljnjem tekstu: Akt o pristupanju iz 2003.), kao i članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL 1997, L 18, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5. svezak 5., str. 127.) s obzirom na presudu Vicoplus i dr. (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Martin Meata kft (u daljnjem tekstu: Martin Meat) i G. Simonfaya i U. Salburga, pravnih savjetnika, u vezi naknade štete Martin Meatu na temelju novčane kazne koju je obvezan platiti zato što je uputio mađarske radnike u Austriju za koje nije ishodio radnu dozvolu.

Pravni okvir

Pravo Unije

Akt o pristupanju iz 2003.

- 3 Članak 24. Akta o pristupanju iz 2003. propisuje:
„Mjere navedene u Prilozima V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII. i XIV. ovom Aktu primjenjuju se u odnosu na nove države članice pod uvjetima utvrđenima u tim prilozima.“
- 4 Prilog X. Aktu o pristupanju iz 2003. naslovljen je „Popis iz članka 24. Akta o pristupanju: Mađarska“. Poglavlje 1. tog priloga, naslovljeno „Sloboda kretanja osoba“, propisuje u stavcima 1., 2., 5. i 13.:
„1. [Članak 45. UFEU-a i članak 56. podstavak 1. UFEU-a] kad je riječ o slobodi kretanja radnika i slobodi pružanja usluga koja uključuje privremeno kretanje radnika kako je određeno u članku 1. [Direktive 96/71] između Mađarske s jedne strane i Belgije, Češke Republike, Danske, Njemačke, Estonije, Grčke, Španjolske, Francuske, Irske, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Nizozemske, Austrije, Poljske, Portugala, Slovenije, Slovačke, Finske, Švedske i Ujedinjene Kraljevine s druge strane, u cijelosti se primjenjuje samo podložno prijelaznim odredbama utvrđenima u stavcima 2. do 14.

2. Odstupajući od članaka 1. do 6. Uredbe (EEZ) br. 1612/68 [Vijeća od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika unutar Zajednice (SL L 257, str. 2.)] do kraja razdoblja od dvije godine od dana pristupanja, sadašnje države članice primjenjuju nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma, koje uređuju pristup mađarskih državljana njihovim tržištima rada. Sadašnje države članice mogu nastaviti primjenjivati te mjere do kraja razdoblja od pet godina od dana pristupanja Mađarske.

[...]

5. Država članica koja je zadržala nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma na kraju razdoblja od pet godina navedenog u stavku 2. može, u slučaju ozbiljnih poremećaja na vlastitom tržištu rada ili prijetnje od takvih poremećaja, nakon što obavijesti Komisiju, nastaviti primjenjivati te mjere do kraja razdoblja od sedam godina od dana pristupanja. U nedostatku takve obavijesti primjenjuju se članci 1. do 6. Uredbe [br. 1612/68].

[...]

13. U svrhu rješavanja ozbiljnih poremećaja ili prijetnje od ozbiljnih poremećaja u određenim osjetljivim uslužnim sektorima na svojim tržištima rada, koji bi se u određenim regijama mogli pojaviti kao posljedica transnacionalnog pružanja usluga, kako je određeno u članku 1. Direktive [96/71] a sve dok one u skladu s gore utvrđenim prijelaznim odredbama primjenjuju nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma o slobodnom kretanju mađarskih radnika, Njemačka i Austrija mogu, nakon što obavijeste Komisiju, odstupiti od članka 49. prvog stavka Ugovora o EZ-u kako bi, u kontekstu pružanja usluga od strane trgovačkih društava osnovanih u Mađarskoj, ograničile privremeno kretanje radnika čije pravo na zasnivanje radnog odnosa u Njemačkoj i Austriji podliježe nacionalnim mjerama.

Popis uslužnih sektora koji se mogu obuhvatiti tim odstupanjem je kako slijedi:

[...]

— u Austriji:

[djelatnosti hortikulturnih usluga, obrada kamena, proizvodnja metalnih konstrukcija, građevinarstvo, uključujući s njime povezane grane, zaštitarske djelatnosti, industrijsko čišćenje, njega u kući, socijalni rad i djelatnosti bez smještaja]

[...]“ [neslužbeni prijevod]

- 5 Prilog XII. Akta pristupanju iz 2003. naslovljen je „Popis iz članka 24. Akta o pristupanju: Poljska“. Taj prilog, u dijelu koji se odnosi na Republiku Poljsku, sadrži odredbe koje su u biti istovjetne odredbama koje se odnose na Republiku Mađarsku.

Direktiva 96/71

- 6 Članak 1. Direktive 96/71 glasi kako slijedi:

„1. Ova se Direktiva primjenjuje na poduzeća s poslovnim nastanom u državi članici koja, u okviru transnacionalnog pružanja usluga, upućuje radnike u skladu sa stavkom 3. na državno područje države članice.

[...]

3. Ova se Direktiva primjenjuje u mjeri u kojoj poduzeća iz stavka 1. poduzimaju jednu od sljedećih transnacionalnih mjera:

- a) upućuju radnike, za svoj račun i pod svojim vodstvom, na državno područje države članice na temelju ugovora sklopljenog između poduzeća koje upućuje i primatelja usluge koji posluje u toj državi članici, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća koje vrši upućivanje i radnika za vrijeme upućivanja

[...]

ili

- c) upućuju radnike, kao poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike, poduzeću korisniku koje ima poslovni nastan ili obavlja djelatnost na državnom području države članice, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća za privremeno zapošljavanje ili poduzeća koje radnika ustupa i radnika za vrijeme upućivanja.

[...]“

Austrijsko pravo

- 7 Prema članku 3. stavku 1. Zakona o ustupanju radnika (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz, BGBl. 196/1988, u daljnjem tekstu: AÜG), ustupanje radne snage se sastoji u ustupanju radnika trećoj strani radi izvršavanja posla.

- 8 Članak 4. AÜG glasi kako slijedi:

„(1) Kako bi se utvrdilo postoji li ustupanje radnika, određeni slučaj treba ocijeniti uzimajući prema njegovu stvarnom gospodarskom sadržaju, a ne njegovu pojavnom obliku.

(2) Ustupanje radnika postoji osobito i kada navedeni radnici izvršavaju svoj posao u poduzeću naručitelja ostvarujući obveze iz ugovora poduzeća ali:

1. ne proizvode ili ne doprinose obavljanju nikakva posla ili usluge koju se može pripisati poduzetniku i koja bi bila različita i odvojiva od proizvoda, usluga i međuproizvoda ulagača

ili

2. u bitnome ne obavljaju posao pomoću poduzetnikove opreme ili alata

ili

3. su na organizacijskom planu integrirani u poduzetnikovo poduzeće te su podložni njegovoj hijerarhijskoj i tehničkoj kontroli

ili

4. poduzetnik ne odgovara za uspjeh posla ili pružanja usluga.“

- 9 Članak 18. stavci 1. do 11. Zakona o zapošljavanju stranaca (Ausländerbeschäftigungsgesetz, BGBl. 218/1975), u svojoj verziji koja je primjenjiva na činjenice iz glavnog postupka (u daljnjem tekstu: AuslBG), propisuje slučajeve u kojima stranac mora dobiti radnu dozvolu ili dozvolu za upućivanje.

10 Članak 18. stavak 12. AuslBG-a propisuje:

„Stranci koje je u Austriju uputilo poduzeće s poslovnom jedinicom u drugoj državi članici Europskog gospodarskog prostora kako bi privremeno radili ne trebaju imati niti radnu dozvolu niti dozvolu za upućivanje ako:

1. imaju valjanu dozvolu da tijekom razdoblja koje prekoračuje trajanje upućivanja u Austriji, obavljaju djelatnost u državi u kojoj se nalazi poslovna jedinica i koji su zakonito zaposleni u društvu koje ih je uputilo, i kada
2. su poštovani uvjeti austrijskog prava koji se odnose na plaću i rad u smislu članka 7.b stavka 1. točki (1) do (3) i stavka 2. Zakona o prilagodbi radnopravnih ugovora (Arbeitsvertragsrechts Anpassungsgesetz, BGBl. 459/1993), kao i primjenjive odredbe iz područja socijalne sigurnosti.“

11 Članak 32.a stavak 6. AuslBG-a sadrži prijelaznu odredbu koja se odnosi na države članice koje su pristupile Europskoj uniji 1. svibnja 2004. Taj stavak propisuje kako slijedi:

„Članak 18. stavci 1. do 11. primjenjuju se u odnosu na privremeno zaposlenje državljana [Unije] u smislu stavka 1. ili državljana trećih država koje je u Austriju uputio poslodavac koji ima poslovnu jedinicu u Češkoj Republici, Republici Estoniji, Republici Latviji, Republici Litvi, Republici Mađarskoj, Republici Poljskoj, Republici Sloveniji ili u Slovačkoj Republici, kako bi izvršili pružanje usluga privremene naravi i koje se odnosi na usluge za koje se ograničenja slobodnog pružanja usluga propisana u članku [56. UFEU-a] mogu uvesti primjenom stavka 13. poglavlja o slobodi kretanja osoba iz Ugovora o pristupanju (popis iz Priloga V. i VI., VIII. do X., kao i XII. do XIV., obuhvaćen člankom 24. Akta o pristupanju).“

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 12 Tijekom 2007. Alpenrind GmbH (u daljnjem tekstu: Alpenrind), društvo austrijskog prava specijalizirano za rezanje mesa i prodaju prerađenog mesa sklopilo je ugovor s Martin Meatom, društvom s poslovnim nastanom u Mađarskoj. Na temelju tog ugovora Martin Meat je morao preraditi 25 govedih polovica tjedno i pripremiti to meso u ambalažu za prodaju.
- 13 Radnje prerade i pripreme u ambalažu su se odvijale u prostorijama klaonice Alpenrind koja se nalazi u Salzburgu (Austrija). Te prostorije i strojeve koji su za to korišteni iznajmio je Martin Meat koji je platio fiksnu naknadu Alpenrindu. Alpenrind je platio naknade za troškove poslovanja koji su se odnosili na prostorije. Oprema koja je korištena u okviru navedenih radnji, poput noževa, pila i zaštitne odjeće, pripadala je Martin Meatu.
- 14 Te radnje su izvršavali mađarski zaposlenici Martin Meata. Vođa tima Alpenrinda dao je upute vođi tima Martin Meata o goveđim trupovima koje treba preraditi i načinu na koji se prerađuju. Nakon toga je vođa tima Martin Meata organizirao rad svojih zaposlenika kojima je davao upute. Alpenrind je nadzirao kvalitetu obavljenog rada.
- 15 Naknada za usluge koje je isporučio Martin Meat ovisila je o količini prerađenog mesa. Ta naknada je bila snižena u slučaju kada je meso bilo nedostatne kvalitete.
- 16 Nakon što je Martin Meat austrijskim tijelima predao zahtjeve za potvrdu upućivanja ta tijela su ga obavijestila kako smatraju da se njegov ugovorni odnos s Alpenrindom ne sastoji od upućivanja pomoćne radne snage za isporuku usluga, za što je potrebna samo potvrda o upućivanju na temelju članka 18. stavka 12. AuslBG-a, nego od ustupanja radne snage u smislu članka 4. AÜG-a, za koju se zahtijeva radna dozvola, u skladu s prijelaznim odredbama Akta o pristupanju iz 2003. u području pristupa tržištu rada, kako su prenesene člankom 32.a stavkom 6. AuslBG-a.

- 17 Stoga je Alpenrindu određena novčana kazna u iznosu koji premašuje 700.000 eura. Na temelju ugovora između Alpenrinda i Martin Meata, potonji je bio dužan platiti tu novčanu kaznu.
- 18 Martin Meat je odlučio podnijeti tužbu sudu koji je uputio zahtjev radi utvrđivanja odgovornosti protiv svojih pravnih savjetnika G. Simonfaya i U. Salburga. Ti pravni savjetnici su mu prije sklapanja navedenog ugovora, koji je predviđao zapošljavanje mađarskih radnika u austrijskoj klaonici, naveli da za njegovo izvršenje nije potrebno ishođenje radnih dozvola. Oni su također procijenili da se djelatnost o kojoj je riječ u glavnom postupku ne odnosi na sektore koji su označeni kao osjetljivi Aktom o pristupanju iz 2003. i da razmatrani ugovorni odnos ne uključuje ustupanje radne snage.
- 19 U tim je okolnostima Pesti központi kerületi bíróság (središnji sud okruga Pest) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:
- „1. Može li se govoriti o ‚ustupanju radne snage‘ u smislu prava Europske unije, a osobito u smislu definicije koju je Sud dao u presudi Vicoplus i dr. (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64) kada pružatelj usluge preuzme obvezu prerade govedih trupova uz pomoć vlastitih radnika u klaonici naručitelja, preradi goveđe polovice u unajmljenim prostorima naručitelja i pripremi ih u ambalažu spremnu za puštanje u prodaju, te je plaćen po kilogramu prerađenog mesa, uz napomenu da se ugovorena naknada umanjuje u slučaju smanjene kvalitete, uzevši također u obzir činjenicu da pružatelj navedenu uslugu isporučuje u državi članici domaćina isključivo tom naručitelju, a potonji vrši i kontrolu kvalitete djelatnosti prerade mesa?
2. Je li temeljno načelo izneseno u presudi Vicoplus i dr. (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64) prema kojem ustupanje radne snage može biti podvrgnuto ograničenjima za vrijeme primjene prijelaznih odredbi koje se tiču slobodnog kretanja radnika, predviđenog Aktom o pristupanju država članica koje su pristupile Europskoj uniji 1. svibnja 2004., također primjenjivo na upućivanje radnika u Austriju, u okviru ustupanja radne snage od strane društva koje ima sjedište u državi članici koja je pristupila Europskoj uniji 1. svibnja 2004. kada se to upućivanje ne dogodi u zaštićenom sektoru u smislu ugovora o pristupanju?“

O prethodnim pitanjima

Drugo pitanje

- 20 Drugim pitanjem, koje treba ispitati kao prvo, sud koji je uputio zahtjev u bitnome pita treba li poglavlje 1. stavke 2. i 13. Priloga X. Aktu o pristupanju iz 2003. tumačiti na način da Republika Austrija ima pravo ograničiti ustupanje radne snage na svom državnom području, u skladu s poglavljem 1. stavkom 2. tog priloga, čak i kada se to ustupanje ne odnosi na osjetljive sektore u smislu poglavlja 1. stavka 13. navedenog priloga.
- 21 Glede toga treba podsjetiti da poglavlje 1. stavak 2. Priloga X. Aktu o pristupanju iz 2003. odstupa od slobode kretanja radnika, izuzimajući od primjene u prijelaznom razdoblju na mađarske državljane članke 1. do 6. Uredbe br. 1612/68. Ta odredba propisuje da u razdoblju od dvije godine počevši od 1. svibnja 2004. države članice primjenjuju nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma koje uređuju pristup mađarskih državljana njihovim tržištima rada. Navedena odredba također propisuje da države članice mogu nastaviti primjenjivati te mjere sve do isteka razdoblja od pet godina nakon dana pristupanja Republike Mađarske Uniji.
- 22 Poglavlje I. stavak 13. Priloga X. navedenom aktu odstupa, u pogledu njega, od slobodnog pružanja usluga kada ono uključuje privremeno kretanje radnika. To je primjenjivo samo na Saveznu Republiku Njemačku i Republiku Austriju i rezultat je pregovora koje su započele te države članice kako bi propisale prijelazni režim za sva pružanja usluga iz članka 1. stavka 3. Direktive 96/71 (vidjeti,

analogijom, presudu *Vicoplus i dr.*, C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, t. 40.). Ono nabraja sve osjetljive sektore za koje te dvije države članice imaju pravo ograničiti slobodno pružanje usluga kada ono uključuje privremeno kretanje radnika. Jedno takvo pružanje usluga predstavlja ustupanje radne snage u smislu članka 1. stavka 3. točke (c).

- 23 U presudi *Vicoplus i dr.* (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, t. 32.), Sud je presudio da se, kada se radi o mjerama koje je donijela Kraljevina Nizozemska glede poljskih radnika, propis države članice kojim se ustupanje strane radne snage uvjetuje izdavanjem radnih dozvola mora smatrati mjerom koja uređuje pristup poljskih državljana tržištu rada te iste države članice u smislu poglavlja 2. stavka 2. Priloga XII. Aktu o pristupanju iz 2003., koje je u dijelu koji se odnosi na Republiku Poljsku, u biti istovjetno odredbi poglavlja 1. stavka 2. Priloga X. tom aktu, primjenjivom u ovom predmetu.
- 24 Iz te tvrdnje proizlazi da pravo ograničiti ustupanje radnika, u smislu članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71, nije ograničeno samo na Saveznu Republiku Njemačku i Republiku Austriju, koje su glede toga dogovorile posebno ograničenje, već također obuhvaća i sve druge države članice Unije na dan pristupanja Republike Poljske (vidjeti u tom smislu presudu *Vicoplus i dr.*, C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, t. 40.).
- 25 Stoga je poglavlje 2. stavci 2. i 3. Priloga XII. Aktu o pristupanju iz 2003. u biti istovjetno poglavlju 1. stavcima 2. i 13. Priloga X. tom aktu, okolnosti koje se odnose na Republiku Poljsku iz presude *Vicoplus i dr.* (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64), analogijom su primjenjive i na Republiku Mađarsku.
- 26 Iz toga slijedi da su države koje su na dan pristupa Republike Mađarske već bile države članice imale pravo ograničiti ustupanje radne snage, u smislu članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71, na temelju poglavlja 1. stavka 2. Priloga X. Aktu o pristupanju iz 2003.
- 27 Okolnost da su Savezna Republika Njemačka i Republika Austrija dogovorile posebno odstupanje, ponovljeno u poglavlju 1. stavku 13. Priloga X. tom aktu, koje se odnosi na određene osjetljive sektore za koje te dvije države članice imaju pravo ograničiti slobodno pružanje usluga koje uključuje privremeno kretanje radnika, ne može im međutim oduzeti pravo ustupanja radne snage u skladu s poglavljem 1. stavkom 2. Priloga X. navedenom aktu, koje u suprotnosti s poglavljem 1. stavkom 13. Priloga X. tom istom aktu nije ograničeno na određene osjetljive sektore.
- 28 Takav zaključak je u skladu s ciljem poglavlja 1. stavka 2. navedenog Priloga X. kojim se nastoji izbjeći da nakon pristupa novih država članica Uniji to dovede do poremećaja na tržištu rada starih država članica zbog trenutnog dolaska povećanog broja radnika koji su državljani tih novih država (vidjeti analogijom presudu *Vicoplus i dr.*, C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, t. 34.).
- 29 Osim toga, kao što je to navela nezavisna odvjetnica u točki 34. mišljenja, ne može se smatrati da bi odstupanje koje su ispregovarale Savezna Republika Njemačka i Republika Austrija, a koje su bile među prvim državama članicama koje su zagovarale prijelazne mjere kako bi zaštitile tržišta rada od predviđenog dolaska radnika iz novih država članica nakon pristupa potonjih Uniji, tim dvjema državama dalo uži manevarski prostor nego što je to onaj koji imaju države članice koje nisu dogovorile takvo odstupanje za uređivanje dolaska mađarskih radnika na njihovo državno područje.
- 30 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje treba odgovoriti da poglavlje 1. stavke 2. i 13. Priloga X. Aktu o pristupanju iz 2003. treba tumačiti na način da Republika Austrija ima pravo ograničiti ustupanje radne snage na svom državnom području, u skladu s poglavljem 1. stavkom 2. tog priloga, čak i kada se to ustupanje ne odnosi na osjetljive sektore u smislu poglavlja 1. stavka 13. navedenog priloga.

Prvo pitanje

- 31 Najprije treba podsjetiti da se, kada je Sudu upućen zahtjev za prethodnu odluku, njegova uloga sastoji u tome da nacionalnom sudu razjasni opseg prava Unije kako bi mu omogućio pravilnu primjenu tih pravila o kojima odlučuje taj sud, a ne u tome da sam pristupi toj primjeni, tim više što Sud glede toga ne raspolaže nužno svim neophodnim elementima (presuda *Omni Metal Service*, C-259/05, EU:C:2007:363, t. 15.).
- 32 U tim okolnostima prvo pitanje treba razumjeti na način da njime sud koji je uputio zahtjev u biti pita koji su, kada se radi o ugovornom odnosu poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, relevantni elementi koje se mora uzeti u obzir kako bi se utvrdilo treba li taj ugovorni odnos označiti ustupanjem radne snage u smislu članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71.
- 33 Glede toga, iz presude *Vicoplus i dr.* (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, t. 51.) proizlazi da ustupanje radne snage u smislu članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71 postoji kada su ispunjena tri uvjeta. Prvo, ustupanje radne snage je pružanje usluga koje se isporučuju za naknadu za koju radnik ostaje u službi poduzeća pružatelja usluge, tako da se ne sklapa nikakav ugovor o radu s poduzećem korisnikom. Drugo, to ustupanje je obilježeno okolnošću da upućivanje radnika u državu članicu domaćina predstavlja isti predmet isporuke usluga koji obavlja poduzeće pružatelj usluge. Treće, u okviru takvog ustupanja radnik izvršava svoje zadatke pod nadzorom i upravljanjem poduzeća korisnika.
- 34 Kao prvo, kada se radi o drugom uvjetu, koji uključuje analizu samog predmeta pružanja usluga koje obavlja poduzeće pružatelj usluge, valja voditi računa o svakom elementu koji navodi na to da upućivanje radnika u državu članicu domaćina predstavlja ili ne predstavlja predmet navedenog pružanja usluga.
- 35 Glede toga treba navesti da pružatelj usluga u načelu treba isporučiti uslugu u skladu s onime što je predviđeno ugovorom, na način da taj pružatelj treba snositi posljedice isporuke usluge koja nije u skladu s ugovorom. Iz toga slijedi da, kako bi odredili je li sâm predmet isporuke usluga upućivanje radnika u državu članicu domaćina, u obzir treba uzeti osobito svaki element koji navodi na to da pružatelj usluga ne snosi posljedice izvršenja koje nije u skladu s pružanjem usluga navedenim u ugovoru.
- 36 Stoga, iako iz tih ugovornih obveza proizlazi da je pružatelj usluga odgovoran za pravilno izvršenje pružanja usluge navedene u tom ugovoru, u načelu je manje vjerojatno da se radi o ustupanju radne snage ako se tako ne snose posljedice izvršenja koje nije u skladu s navedenim pružanjem usluga.
- 37 U ovom slučaju, nacionalni sud ocjenjuje opseg odnosnih obveza stranaka ugovora kako bi utvrdio stranku koja mora snositi posljedice izvršenja koje nije u skladu s tim pružanjem usluge, s obzirom na to da se naknada pružatelja usluga mijenja ne samo zbog količine prerađenog mesa, već također i kvalitete tog mesa, navodi na to da je pružatelj usluga odgovoran za pravilno izvršenje navedenog pružanja usluga.
- 38 Osim toga, okolnost da pružatelj usluga može sam odrediti potreban broj radnika koje šalje u državu članicu domaćina, kao što se čini da je slučaj u predmetu u glavnom postupku, kao što su to naveli tuženici glavnog postupka tijekom rasprave, takve je naravi da navodi na to da predmet navedene isporuke usluga nije upućivanje radnika u državu članicu domaćina, već da to upućivanje ovisi o ostvarenju isporuke usluga navedene u predmetnom ugovoru i da se dakle radi o upućivanju radnika u smislu članka 1. stavka 3. točke (a) Direktive 96/71.

- 39 Nasuprot tomu, u predmetu u glavnom postupku niti okolnost da pružatelj usluga ima samo jednog naručitelja u državi članici domaćinu, niti činjenica da je taj pružatelj usluga iznajmio prostorije u kojima je obavljeno pružanje usluga kao i strojeve, ne pružaju korisnu naznaku da bi se odgovorilo je li stvarni predmet razmatranog pružanja usluga upućivanje radnika u tu državu članicu.
- 40 Kao drugo, kad se radi o trećem uvjetu koji je istaknuo Sud u predmetu *Vicoplus i dr.* (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, t. 51.), treba pojasniti da se, kao što je nezavisna odvjetnica navela u točki 55. mišljenja, mora napraviti razlika između nadzora nad i davanjem uputa samim radnicima te provjere naručitelja da je ugovor o pružanju usluga pravilno izvršen. Naime, uobičajeno je da u okviru pružanja usluga naručitelj provjeri da je isporučena usluga u skladu s ugovorom. Uz to, u okviru pružanja usluga naručitelj može radnicima pružatelja usluga davati određene opće upute, a da to ne uključuje izvršavanje ovlasti davanja uputa tim radnicima i nadzora nad njima u smislu trećeg uvjeta iznesenog u presudi *Vicoplus i dr.* (C-307/09 do C-309/09, EU:C:2011:64, točka 51.), pod uvjetom da im pružatelj usluga daje precizne i pojedinačne upute koje smatra nužnima za cilj izvršenja razmatrane isporuke usluga.
- 41 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje treba odgovoriti da, kada se radi o ugovornom odnosu poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, kako bi se utvrdilo treba li taj ugovorni odnos označiti ustupanjem radne snage u smislu članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71, treba uzeti u obzir svaki element koji navodi na to da upućivanje radnika u državu članicu domaćina jest ili nije isti predmet navedene isporuke usluga na kojoj počiva navedeni ugovorni odnos. Načelno su utvrđeni pokazatelji da takvo upućivanje samo ovdje nije predmet isporuke usluga o kojima je riječ, osobito činjenica da isporučitelj usluga snosi posljedice izvršenja koje nije u skladu s pružanjem usluga navedenim u ugovoru, kao i okolnost da može sam odrediti potrebni broj radnika koje se šalje u državu članicu domaćina. Nasuprot tomu, okolnost da poduzeće korisnik nadzire usklađenost navedene isporuke s navedenim ugovorom ili da može davati opće upute radnicima pružatelja usluga kao takvo ne omogućuje zaključak o postojanju ustupanja radne snage.

Troškovi

- 42 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Poglavlje 1. stavke 2. i 13. Priloga X. Aktu o pristupanju Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija treba tumačiti na način da Republika Austrija ima pravo ograničiti ustupanje radne snage na svom državnom području, u skladu s poglavljem 1. stavkom 2. tog priloga, čak i kada se to ustupanje ne odnosi na osjetljive sektore u smislu poglavlja 1. stavka 13. navedenog priloga.**
2. **Kada se radi o ugovornom odnosu poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, kako bi se utvrdilo treba li taj ugovorni odnos označiti ustupanjem radne snage u smislu članka 1. stavka 3. točke (c) Direktive 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga, treba uzeti u obzir svaki element koji navodi na to da upućivanje radnika u državu članicu domaćina samo jest ili nije predmet navedene isporuke usluga na kojoj počiva navedeni ugovorni odnos. Načelno su utvrđeni pokazatelji da takvo upućivanje samo ovdje nije predmet isporuke usluga o kojima je riječ, osobito činjenica da isporučitelj usluga snosi posljedice izvršenja koje nije u skladu s pružanjem usluga navedenim u ugovoru, kao i okolnost da može sam odrediti**

potrebni broj radnika koje šalje u državu članicu domaćina. Nasuprot tomu, okolnost da poduzeće korisnik nadzire usklađenost navedene isporuke s navedenim ugovorom ili da može davati opće upute radnicima pružatelja usluga kao takvo ne omogućuje zaključak o postojanju ustupanja radne snage.

Potpisi